

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Pszichológia
1.5 Képzési szint	alap képzés
1.6 Szak / Képesítés	Pszichológia – magyar nyelven Képesítés: pszichológus RNCIS Kód: 263411

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Családpaszichológia						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Batiz Enikő adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Batiz Enikő adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	II	2.5 Félév	I	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Szak

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					70 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					28
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					14
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	70				
3.8 A félév össz-óraszama	154				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Audio-vizuális eszközök
--	---------------------------

5.2 A szeminárium / labor
lebonyolításának feltételei

- Audio-vizuális eszközök

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C1. A pszichológia tárgykörébe tartozó alapfogalmakkal való műveltség</p> <p>C1.1 Sajátosan a Pszichológia, általánosan pedig a Társadalomtudományok körébe tartozó fogalmak, elméletek és alapműszerek szakmai kommunikációban való megfelelő használata</p> <p>C1.2 A pszichológiai jelenségek magyarázata és értelmezése, a területhez tartozó megfelelő alapfogalmak és elméletek használatával</p> <p>C3. A pszichológiában előforduló problémás helyzetek és lehetséges megoldások kritikus felmérése</p> <p>C3.1 Az információ minőségének felmérése és a használt fogalmak rangsorolása a rá jellemző terület, kiterjesztés és meghatározás, valamint a környezet igényeinek megfelelően</p> <p>C3.2 A tények és elméletek megmagyarázása és értelmezése, alkalmazva a szakterülethez tartozó alapismereteket, valamint az egyéni módon szerzett megfigyeléseket és adatokat</p> <p>C4. A személy, csoport és szervezet pszichológiai felmérése</p> <p>C4.1 A pszichológiai felmérésekre jellemző (egyéni, csoportos és szervezeti) fogalmak, módszerek és sajátos eszközök szakmai közlésben való megfelelő használata</p> <p>C4.3 Pszichodiagnosztikai stratégiák kidolgozása, az etalonált és validált pszichológiai felmérések és eljárások módszereinek és technikáinak megfelelő azonosítása révén, a pszichológiai felmérés célja, valamint célcsoportja függvényében</p>
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A szakma gyakorlására érvényes deontológiai elveknek megfelelő szakmai feladatvégzés • Hatékony munkavégzési eljárások alkalmazása különböző hierarchikus szinteken működő, multidiszciplináris csoportokban • A szakmai kompetenciáknak a társas környezet dinamikájához való igazítása, a folyamatos fejlődés iránti szükséglet (ön)értékelése révén

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A specifikus szakterülethez tartozó fogalmak, elméletek és alapvető módszerek ismerete és megértése; ezeknek megfelelő használata a szakmai közlésben • Az ismereteknek az általános területhez tartozó különböző típusú fogalmak, helyzetek, folyamatok, tervek, stb. megmagyarázására és értelmezésére való használata
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A sajátosan a pszichológia, általánosan pedig a társadalomtudományok tárgykörébe tartozó fogalmak, elméletek és alapvető módszerek szakmai közlés során történő megfelelő használata • Pszichológiai jelenségek magyarázata és értelmezése, a területhez tartozó fogalmak és alapvető elméletek megfelelő használata által • A pszichológia tudományára jellemző alapvonások, főbb paradigmák és módszertani irányzatok leírása • Az információk minőségének értékelése és a használt fogalmaknak terület, kiterjesztés és meghatározás, illetve a kontextus igényeinek megfelelő hierarchizálása • A tények és elméletek magyarázata és értelmezése, a területre jellemző alapismeretek, valamint az egyéni módon szerzett információk és megfigyelések révén

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Elméleti alapok. Fogalmi differenciálás	bemutatás, problematizálás	
2. Elméleti megközelítések: pszichoanalitikus, fenomenológiai, rendszerelméleti, transzgenerációs, Viselkedés modell, szisztematikus, szerkezeti/strukturális, Gestalt	bemutatás, problematizálás, szintézis	
3. Családtípusok. Családformák. Alternatív kapcsolati formák	bemutatás, problematizálás, szintézis	
4. A család funkciói. Családmodellek	bemutatás, problematizálás, szintézis	
5. A család felépítése, hierarchiák	bemutatás, problematizálás, szintézis	
6. Családi életciklusok: udvarlástól első élet évig	bemutatás, szemléltető példa, problematizálás, szintézis	
7. Családi életciklusok: kisgyerekes család – inaktív/idős házaspár ciklus	bemutatás, problematizálás, szintézis	
8. Családtagok helye, szerepe hiánya	bemutatás, problematizálás, szintézis	
9. Diszfunkcionális család. A család funkciózavarai	bemutatás, szintézis	
10. Ideális család. Neurótikus család	bemutatás, problematizálás, szintézis	
11. Sérült gyerek a családban	bemutatás, problematizálás, szintézis	
12. Titkok, tabuk, félelmek a családban. Transzgenerációs hatások	bemutatás, problematizálás, szintézis	
13. Szokások, rítusok szerepe	bemutatás, problematizálás, szintézis	
14. Szintézis	Szemléltető példa, problematizálás, szintézis	
Könyvészet <ul style="list-style-type: none"> • Barker, P., Chang, J. (2013). <i>Basic Family Therapy</i>. Wiley-Blackwell • Czédliné Bárkány, É. (2011), A család múltja és jelene, Felnőttoktatás, IV. Évfolyam, IV. Szám, 99-103 old. • Kulcsár É. (szerk) (2009). <i>Tanácsadás és terápia</i>. ELTE Eötvös Kiadó. • Komlós P. (2008). Családterápiák. In: Szőnyi G., Füredi J. (Szerk). <i>A pszichoterápia tankönyve</i>. (354-375 o). Budapest: Medicina Kiadó. 		

- Kónya Z., Kónya Á. (2009). *Terapie familiala sistematica*. Cluj-Napoca: Editura Abel.
- Biró S., Komlósi P. (Szerk.)(2001).*Családterápiás olvasókönyv*.Budapest: ANIMULA Kiadó.
- McLeod, J. (2003). *An Introduction to Counselling. Third Edition*. Open University Press. 1-73.
- Mitev, A., Neulinger, Á., (2016), Sikeres és sikertelen ritustipológia a családi ritusok elemzésén keresztül, *Vezetéstudomány*, XLVII évfolyam, 7. szám, ISSN 0133-0179, 29-40 old.
- Orvos Tóth, N. (2018) *Örökölt sors*, Aduprint Kiadó, ISBN 978-615-5932-00-7
- Satir, V., (1999)*A család egzisztenciájának művészete. Őj családműhely*, Konincidencia KFT, Budapest
- Nádasi, M. (2016), *A megváltozott családok hatása a gyermekekre*, *Gyermeknevelés*, 4 évf., 2, szám, 35-47 old.
- Bodonyi E, Busi, E, Hegedűs J, Magyar, E, Vizely, Á (2006), *A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése. Család, gyerek, társadalom*, Bölcsészkonzorcium
- Székely I. (2003). *Tárgyakapcsolat-elmélet családterápiában*. Budapest: ANIMULA Kiadó.
- Radványi, K. (2013), *Legbelső köt a család*,*Eltérő fejlődésű vagy krónikus beteg gyerek a családban*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest
- Varga, K. (2011), *A transzgenerációs hatások az epigenetika tükrében*, *Magyar Pszichológiai Szemle*, 66.3, 507-532 old., DOI: 10.1556/MPSZle.66.2011.3.4.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Elméleti alapok. Fogalmi differenciálás	Megbeszélés, egyéni és csoportos bemutatók	
2. Elméleti megközelítések: pszichoanalitikus, fenomenológiai, rendszerelméleti, transzgenerációs, Viselkedés modell, szisztematikus, szerkezeti/strukturális, Gestalt	Megbeszélés, egyéni és csoportos bemutatók	
3. Családtípusok. Családformák.Alternatív kapcsolati formák	Megbeszélés, egyéni és csoportos bemutatók	
4. A család funkciói. Családmodellek	Megbeszélés, egyéni és csoportos bemutatók	
5. A család felépítése, hierarchiák	Megbeszélés, egyéni és csoportos bemutatók	
6. Családi életciklusok: udvarlástól első élet évig	Megbeszélés, egyéni és csoportos bemutatók	
7. Családi életciklusok: kisgyerekes család – inaktív/idős házaspár ciklus	Megbeszélés, egyéni és csoportos bemutatók	
8. Családtagok szerepe, hiánya	Megbeszélés, egyéni és csoportos bemutatók	
9. Diszfunkcionális család. A család funkciózavarai	Megbeszélés, egyéni és csoportos bemutatók	

10. Ideális család. Neurótikus család. Helikopter szülők. Pán-Péterek	Megbeszélés, egyéni és csoportos bemutatók	
11. Sérült gyerek a családban	Megbeszélés, egyéni és csoportos bemutatók	
12. Titkok, tabuk, félelmek	Megbeszélés, egyéni és csoportos bemutatók	
13. ritusok, hagyományok, szokások hatásai	Megbeszélés, egyéni és csoportos bemutatók	
14. Terhelt szülők gyerekei. Parentifikáció	Megbeszélés, egyéni és csoportos bemutatók	

Könyvészet

- Lassú Zs., Glaubner A., Hajdú K., Kolosai N., Czigány, E. (2011). *Gyermekek mentálisan sérülékeny családokban. Kézikönyv pedagógusoknak*. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.
- Barker, P., Chang, J. (2013). *Basic Family Therapy*. Wiley-Blackwell
- Czédliné Bárkány, É. (2011), A család múltja és jelene, Felnőttoktatás, IV. Évfolyam, IV. Szám, 99-103 old.
- Kulcsár É. (szerk) (2009). *Tanácsadás és terápia*. ELTE Eötvös Kiadó.
- Komlói P. (2008). Családterápiák. In: Szőnyi G., Füredi J. (Szerk). *A pszichoterápia tankönyve*. (354-375 o). Budapest: Medicina Kiadó.
- Biró S., Komlói P. (Szerk.)(2001). *Családterápiás olvasókönyv*. Budapest: ANIMULA Kiadó.
- McLeod, J. (2003). *An Introduction to Counselling. Third Edition*. Open University Press. 1-73.
- Mitev, A., Neulinger, Á., (2016), Sikeres és sikertelen ritustipológia a családi ritusok elemzésén keresztül, *Vezetéstudomány*, XLVII évfolyam, 7. szám, ISSN 0133-0179, 29-40 old.
- Orvos Tóth, N. (2018) *Örökölt sors*, Aduprint Kiadó, ISBN 978-615-5932-00-7
- Satir, V., (1999) *A család egzisztenciájának művészete. Őj családműhely*, Konincidencia KFT, Budapest
- Nádasi, M. (2016), A megváltozott családok hatása a gyermekre, *Gyermeknevelés*, 4 évf., 2, szám, 35-47 old.
- Bodonyi E, Busi, E, Hegedűs J, Magyar, E, Vizely, Á (2006), A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése. *Család, gyerek, társadalom, Bölcsészkonzorcium*
- Székely I. (2003). *Tárgykapcsolat-elmélet családterápiában*. Budapest: ANIMULA Kiadó.
- Radványi, K. (2013), *Legbelső köt a család, Eltérő fejlődésű vagy krónikus beteg gyerek a családban*, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest
- Varga, K. (2011), A transzgenerációs hatások az epigenetika tükrében, *Magyar Pszichológiai Szemle*, 66.3, 507-532 old., DOI: 10.1556/MPSZle.66.2011.3.4

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A Romániai Pszichológusok Kollégiuma, a szabadalommal rendelkező **Pszichológusok Deontológiai Kódexe** (www.copsi.ro) és a 213/2004-es Törvény alkalmazási feltételeiben megfogalmazott elismerési eljárásoknak megfelelően
- A Felsőoktatási Szakosodások Nemzeti Besorolása (<http://www.rncis.ro>)
- A Romániai Foglalkozási Besorolás (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Záró felmérés	Írásbeli vizsga	70%
10.5 Szeminárium / Labor	Év közbeni felmérés	Elméleti dolgozat	15%
	Év közbeni feladat teljesítése	Aktiv részvétel	15%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none"> • A jelenlét kötelező, az előadásokról és szemináriumi tevékenységekről max. 15%-os (3 hiányzás) igazolt vagy igazolatlan hiányzás megengedett. • Az oktatás formája: az előadások 30%-a és a szemináriumok 15%-a online szinkron formában valósul meg. • Amennyiben a hiányzások aránya meghaladja az előadások vagy szemináriumok 15%-át, a hallgató nem jelentkezhet a félév végi írásbeli vizsgára. • A félév végi sikeres írásbeli vizsga (záró felmérés, 70%) előfeltétele a végső jegy kiszámításának, a szemináriumi és évközbenei tevékenységek beszámítása érdekében a hallgatónak a szóbeli vizsgán min. 5-ös átmenő jegyet kell elérnie. • A szemináriumi tevékenység teljesítése előfeltétele (elméleti dolgozat és interjú leadása) a záró felmérésre (félév végi írásbeli vizsga) való jelentkezésnek.			

Kitöltés dátuma

2022.10.03

Előadás felelőse

dr. Batiz Enikő adjunktus

Szeminárium felelőse

dr. Batiz Enikő adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2022.10.03

Intézet igazgató

dr. Kotta Ibolya adjunktus

